

DIE INVLOED VAN DISKOERSE OP OPVOEDERS EN LEERDERS SE PERSEPSIES EN PRAKTYK IN TUISSKOLING

deur

Lizebelle van Schalkwyk

Voorgelê ter vervulling van 'n deel van die vereistes vir die graad

Philosophiae Doctor

(Opvoedkundige Sielkunde)

In die Fakulteit Opvoedkunde

aan die

Universiteit van Pretoria

Studieleier : Prof. A.C. Bouwer

Augustus 2010

DANKBETUIGING

Ek wil graag die volgende persone bedank vir hulle bydraes, bystand en volgehoue ondersteuning tydens die voltooiing van die ondersoek:

- Die Here Jesus wat my instaat gestel het om deur Sy krag die ondersoek te voltooi.
- My studieleier, Prof. A.C. Bower. Dankie vir u hulp, begeleiding en die waardevolle bydraes wat u gelewer het. U volgehoue ondersteuning, bystand en toegewydheid was van onskatbare waarde en word opreg waardeer.
- My ma, Annetjie Oosthuizen. Dankie vir ma se volgehoue ondersteuning, hulp, geduld en geloof in my. Die aanmoediging en motivering wat ek van jou ontvang het, het as inspirasie gedien en het ook die afhandeling van die ondersoek moontlik gemaak. Ek is baie lief vir jou.
- My pa, die wyle Andre Oosthuizen. Al is pa nie meer fisies met ons nie het pa steeds gedien as inspirasie en motivering.
- My man, Jaques en ons seuntjie Jean. Baie dankie vir julle liefde, begrip, motivering, opofferings, aanmoediging, hulp en volgehoue ondersteuning dit word opreg waardeer. Ek is baie lief vir julle albei.
- My suster en swaer, Shanie en Andrew Darby. Dankie ook vir julle liefde, bystand, hulp en ondersteuning, wat as motivering gedien het tydens die voltooiing van die ondersoek. Ek het veral julle tegniese ondersteuning vreeslik waardeer.
- Clarisse Venter vir haar hulp en ondersteuning met betrekking tot die literatuur soektogte. Dankie dat jy altyd bereid is om te help en dat jy daardie ekstra myl loop, dit word opreg waardeer.
- My vriende, vriendinne, familie en kollegas vir hulle hulp, aanmoediging, bystand, motivering en volgehoue ondersteuning, dit word opreg waardeer.
- Almal wat wetend of onwetend bygedra het tot die voltooiing van die ondersoek.

VERKLARING VAN OORSPRONKLIKHEID

Ek, Lizebelle van Schalkwyk (studente nommer 9506447), verklaar dat:

**“DIE INVLOED VAN DISKOERSE OP OPVOEDERS EN LEERDERS SE
PERSEPSIES EN PRAKTYK IN TUISSKOLING”**

my eie werk is en dat alle verwysings wat gebruik is ingesluit is in die bronnelys.

Lizebelle van Schalkwyk

Datum

THE INFLUENCE OF DISCOURSES ON EDUCATORS' AND LEARNERS' PERCEPTIONS AND PRACTICES IN HOMESCHOOLING

SUMMARY OF THE STUDY

The aim of the study was to investigate the influence of discourses on homeschool educators' and homeschool learners' perceptions of homeschooling and the embodiment thereof in their homeschool practices.

The literature confirms the importance of an in-depth investigation to study homeschool educators' and homeschool learners' experiences, values, norms, perceptions and discourses with regard to teaching and learning as well as the outcomes set by the homeschool educators. The various systems that the homeschool educators and homeschool learners participate in influence one another. Only when the unique context with its underpinning viewpoints, values, perceptions and discourses is understood will it be possible to see whether the outcomes set by the homeschool educator(s) have been attained. Knowledge in this regard can contribute to an increased understanding of the unique and complex homeschool context and the implications for teaching and learning as well as policy development regarding homeschooling.

The unique nature of each homeschool practice emphasizes the importance of an in-depth study regarding the context, which can be seen as a form of subculture, which should be investigated closely in order to gain a deeper and richer understanding of this form of education. The discourses that the homeschool educators and homeschool learners subscribe to are part of this subjective frame. Understanding the discourses can contribute to a better understanding which will enable professionals to provide adequate support to homeschools in a well grounded and responsible manner.

A multiple case-study of four homeschools was conducted, each involving the educators, fathers and learners in unstructured interviews and responses on a single projection plate, and including three observation sessions of day-to-day homeschooling activities. The aim of the interviews was to learn about the homeschools from the participants' perspective. The projection plate was

administered to tap into the participants' personal meanings, thus enhancing the truth value of the research. The observation sessions were intended to yield insight into participants' behaviour. Finally, a reflective interview was conducted with the homeschool educator for clarification and verification of specific matters.

The data analysis entailed a selective discourse analysis of the interview data to the model of discursive psychology, identifying the participants' primary and secondary discourses, and analysing and discussing a selection of their discursive statements. The projection plates were interpreted and compared to the interview data. The observation data were reviewed to examine the homeschool educators' and homeschool learners' behaviours and establish the degree of congruency among their interviews, projections and behaviours. Results and findings were interpreted within the framework provided by the bio-ecological model of Bronfenbrenner.

Findings: The discourses that the homeschool educators subscribe to originate from the macrosystemic level and directly influence their perceptions and practices in homeschooling. Therefore, each homeschool is unique; each homeschool practice and many of the perceptions can only be understood and explained through closer investigation of the discourses subscribed to in the microsystem of the family. The discourses form the context of the homeschool and homeschool practices are embedded in this context. The reasons for homeschooling and all aspects that form part of the day-to-day functioning of the homeschool are driven by the discourses.

SLEUTELWOORDE:

Tuisskoling

Tuisskool opvoeder

Tuisskool leerder

Bio-ekologiese model

Subkultuur

Diskoers in tuisskoling

Persepsies van tuisskoling

Ervarings van tuisskool leerders

Diskoers-analise

Diskursiewe Sielkunde

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

ORIëntERING TEN OPSIGTE VAN DIE PROBLEEMSTELLING EN DIE NAVORSINGSONTWERP

	Bladsy
1.1 RASIONAAL VAN DIE STUDIE	1
1.1.1 Inleiding	1
1.1.2 Antwoorde en vrae met betrekking tot tuisskoolonderrig	2
1.1.3 Konstruering van die navorsingsvraagstelling	4
1.1.4 Voordele en nadele van tuisskoolonderrig	10
1.1.5 Die vraag na die gronde vir beoordeling	10
1.2 NAVORSINGSVRAE	11
1.3 DOEL VAN DIE STUDIE	12
1.4 BEGRIPSVERHELDERING	12
1.4.1 Tuisskoolonderrig	12
1.4.2 Tuisskool opvoeder	14
1.4.3 Tuisskool leerder	14
1.4.4 Institusionele skool	14
1.4.5 Primêre skool leerders in die intermediêre fase	14
1.4.6 Subkultuur	14
1.4.7 Diskoers	15
1.4.8 Persepsie	15
1.5 TEORETIESE RAAMWERK	16

1.6	PARADIGMATIESE PERSPEKTIEF	18
1.7	NAVORSINGSBEPLANNING	19
1.7.1	Navorsingsontwerp	19
1.7.2	Seleksie van deelnemers	20
1.7.3	Data-insamelingstegnieke	21
1.7.3.1	Inleiding	21
1.7.3.2	Veldnotas en observasies	21
1.7.3.3	Ongestruktureerde onderhoude	21
1.7.3.4	Projeksies	22
1.7.3.5	Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	23
1.7.3.6	Reflektiewe onderhoude	23
1.7.3.7	‘n Reflektiewe Joernaal	23
1.7.4	Data-analise en interpretasie	23
1.8	AANNAMES VAN DIE STUDIE	24
1.9	VERTROUBAARHEID	25
1.10	ROL VAN DIE NAVORSER	26
1.11	WAARDE VAN DIE STUDIE	26
1.12	BEPERKINGE VAN DIE STUDIE	27
1.13	ETIESE OORWEGINGS	28
1.14	PLAN VAN DIE STUDIE	29

HOOFSTUK 2

‘n TEORETIESE BEGRONDING VIR DIE STUDIE

	Bladsy
2.1 INLEIDING	31
2.2 DIE BIO-EKOLOGIESE MODEL	33
2.2.1 Inleiding	33
2.2.2 ‘n Oorsig van die idees en konsepte wat die model onderlê	33
2.2.3 Die fokus van aanvanklike navorsingstudies en navorsingsmetodes	34
2.2.4 Die ontwikkeling van die bio-ekologiese model	37
2.2.5 Die ekologiese omgewing	37
2.2.5.1 Mikrosisteem	38
2.2.5.2 Mesosisteem	42
2.2.5.3 Eksosisteem	43
2.2.5.4 Makrosisteem	44
2.2.5.5 Chronosisteem	46
2.2.6 Die persoon-proses-konteks-tyd model	48
2.2.6.1 Persoonseienskappe	49
2.2.6.2 Proses	52
2.2.6.3 Konteks	53
2.2.6.4 Tyd	54
2.2.7 Implikasies van die bio-ekologiese model vir die studie	55

2.3	KULTUUR EN SUBKULTUUR	57
2.3.1	Inleiding	57
2.3.2	‘n Teoretiese oorsig van die konsepte kultuur en subkultuur	57
2.3.2.1	Oriëntering	57
2.3.2.2	Omskrywing van die konsepte kultuur en subkultuur	62
2.3.2.3	Subkultuur	65
2.3.2.4	Die verandering in kultuur en subkultuur	67
2.3.2.5	Kultuur, identiteit en groepe	69
2.3.2.6	Kultuur en menslike ontwikkeling	72
2.3.2.7	Kultuur, onderwys en onderrig	74
2.3.3	Implikasies van kultuur/subkultuur vir die studie	79
2.4	DISKOERS	80
2.4.1	Inleiding	80
2.4.2	‘n Teoretiese oorsig van die konsep diskoers	81
2.4.2.1	Omskrywing van die konsep diskoers	81
2.4.2.2	Oriëntering: Ontwikkelingsoorsig	83
2.4.2.3	‘n Oorsig van die idees en konsepte wat diskoers en diskoers-analise onderlê	91
2.4.3	Implikasie van die verskynsel diskoers vir die studie	107

HOOFSTUK 3

ORIËNTERING TEN OPSIGTE VAN TUISSKOLING

	Bladsy
3.1 INLEIDING	109
3.2 REDES VIR PLASING IN TUISSKOLING	112
3.3 DIE ONTWIKKELING VAN ONDERWYSKUNDIGE TEORIE EN PRAKTYK	117
3.3.1 Ten aanvang	117
3.3.2 Ontwikkeling van onderwys en opvoeding	117
3.3.3 Die ontwikkeling van die tuisskoolonderrig beweging	123
3.4 KURRIKULUM	126
3.4.1 Omskrywing van die konsep kurrikulum	126
3.4.2 Die inhoud van kurrikulum	127
3.4.3 Die teorie/filosofie wat die kurrikulum onderlê	128
3.4.4 Ontwikkeling van kurrikulum in Suid-Afrika	129
3.4.5 Benaderings en metodes wat implementering van die kurrikulum onderlê	134
3.5 VOORDELE EN NADELE VAN TUISSKOLING	138

3.6	ERVARINGS VAN DIE TUISSKOOL LEERDERS	145
3.7	IMPLIKASIES VAN DIE TUISSKOOL LITERATUUR-ORIËNTERING VIR DIE STUDIE	149

HOOFSUK 4

NAVORSINGSONTWERP EN NAVORSINGSVERLOOP

	Bladsy	
4.1	INLEIDING	151
4.2	PARADIGMATIESE PERSPEKTIEF	152
4.3	METODOLOGIESE VEREISTES VIR MY STUDIE	159
4.3.1	Navorsingsontwerp	159
4.3.2	Seleksie van deelnemers	161
4.3.3	Data-insamelingstegnieke	162
4.3.3.1	Inleiding	162
4.3.3.2	Veldnotas en observasies	164
4.3.3.3	Ongestruktureerde onderhoude	165
4.3.3.4	Projeksies	170
4.3.3.5	Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	171
4.3.3.6	Reflektiewe onderhoude	172
4.3.3.7	‘n Reflektiewe Joernaal	172

4.3.4	Data-analise en interpretasie	173
4.3.4.1	Databestuur	173
4.3.4.2	Data-analise	174
4.3.4.3	Interpretasie	178
4.4	SLOT OPMERKING	179

HOOFSUK 5

NAVORSINGSRESULTATE

	Bladsy	
5.1	INLEIDING	181
5.2	GEVALLESTUDIE A	183
5.2.1	Oriënterende Oorsig	183
5.2.2	Resultate en bevindings	184
5.2.2.1	Konteks van die data	184
5.2.2.2	Moeder A	185
5.2.2.3	Vader A	198
5.2.2.4	Kind A	203
5.2.2.5	Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	210
5.2.3	Bespreking	216

5.2.3.1	Mikrosisteem van Gesin A	216
5.2.3.2	Mikrosisteem van Tuisskool A	218
5.2.3.3	Mesosisteem	220
5.2.3.4	Eksosisteem	221
5.2.3.5	Makrosisteem	222
5.2.3.6	Chronosisteem	222
5.2.3.7	Persoon-proses-konteks-tyd model	223
5.2.4	Voorlopige beantwoording van navorsingsvrae	228
5.3	GEVALLESTUDIE B	233
5.3.1	Oriënterende Oorsig	233
5.3.2	Resultate en bevindings	234
5.3.2.1	Konteks van die data	234
5.3.2.2	Moeder B	236
5.3.2.3	Vader B	247
5.3.2.4	Kind B	252
5.3.2.5	Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	256
5.3.3	Bespreking	261
5.3.3.1	Mikrosisteem van Gesin B	261

5.3.3.2 Mikrosisteem van Tuisskool B	262
5.3.3.3 Mesosisteem	264
5.3.3.4 Eksosisteem	265
5.3.3.5 Makrosisteem	266
5.3.3.6 Chronosisteem	267
5.3.3.7 Persoon-proses-konteks-tyd model	268
5.3.4 Voorlopige beantwoording van die navorsingsvrae	272
5.4 GEVALLESTUDIE C	276
5.4.1 Oriënterende Oorsig	276
5.4.2 Resultate en bevindings	277
5.4.2.1 Konteks van die data	277
5.4.2.2 Moeder C	278
5.4.2.3 Vader C	289
5.4.2.4 Kind C	295
5.4.2.5 Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	301
5.4.3 Bespreking	305
5.4.3.1 Mikrosisteem van Gesin C	305
5.4.3.2 Mikrosisteem van Tuisskool C	307
5.4.3.3 Mesosisteem	309
5.4.3.4 Eksosisteem	311
5.4.3.5 Makrosisteem	312
5.4.3.6 Chronosisteem	312
5.4.3.7 Persoon-proses-konteks-tyd model	313

5.4.4	Voorlopige beantwoording van navorsingsvrae	318
5.5	GEVALLESTUDIE D	323
5.5.1	Oriënterende Oorsig	323
5.5.2	Resultate en bevindings	324
5.5.2.1	Konteks van die data	324
5.5.2.2	Moeder D	325
5.5.2.3	Vader D	335
5.5.2.4	Kind D	339
5.5.2.5	Ongestruktureerde nie-deelnemende observasies	349
5.5.3	Bespreking	354
5.5.3.1	Mikrosisteem van Gesin D	354
5.5.3.2	Mikrosisteem van Tuisskool D	355
5.5.3.3	Mesosisteem	359
5.5.3.4	Eksosisteem	361
5.5.3.5	Makrosisteem	362
5.5.3.6	Chronosisteem	363
5.5.3.7	Persoon-proses-konteks-tyd model	364
5.5.4	Voorlopige beantwoording van navorsingsvrae	368

HOOFSTUK 6

OORSIG, PERSOONLIKE PERSPEKTIEF, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

	Bladsy
6.1 OORSIG	374
6.1.1 Oorsig van die studie	374
6.1.2 Oorsig van die tuisskole	378
6.2 PERSOONLIKE PERSPEKTIEF OP DIE STUDIE	379
6.2.1 Inleiding	379
6.2.2 Ooreenkomste te midde van uniekheid	380
6.2.3 'n Oorkoepelende sin-maak van die gevallestudies	385
6.3 GEVOLGTREKKINGS	386
6.3.1 Gevolgtrekkings met betrekking tot my navorsingsvrae	386
6.3.1.1 Beantwoording van my sekondêre navorsingsvrae	386
6.3.1.2 Beantwoording van my primêre navorsingsvraag	399
6.3.2 Verdere relevante gevolgtrekkings	400
6.4 STERKPUNTE EN BEPERKINGE VAN DIE STUDIE	402

6.4.1	Sterkpunte van die studie	402
6.4.2	Beperkinge van die studie	404
6.5	AANBEVELINGS MET BETREKKING TOT VERDERE NAVORSING	406
6.6	SAMEVATTING	406
	BRONNELYS	408
	BYLAE	
	Bylaag A – Toestemmings en Instemmings Briewe	
	Bylaag B – Onderhoud Skedules	
	Bylaag C – Uittreksel uit Gevallestudie A as voorbeeld van die data	
	Bylaag D – Uittreksel uit Gevallestudie A as voorbeeld van die data seleksie	